

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA – REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME

Numri i lëndës: 2020:904219

Datë: 02.07.2024

Numri i dokumentit: 05885666

Rev. br. 267/24

VRHOVNI SUD KOSOVA u veçu sudija, Nenad Lazić predsednik veća, Milena Đerić i Zenel Leku članovi veća, u pravnoj stvari tužioca B. A. iz sela ..., Opština ..., koga po punomoćju zastupa Blerim Syla advokat iz Prištine, protiv tužene Osiguravajuća kompanija „...“ sa sedištem u ..., koju zastupa ovlašćeni zastupnik, po predmetu spora radi naknade štete, odlučujući po revizijama tužioca, podnetim protiv presude Apelacionog suda Kosova Gž. br. 2912/18 od 13.07.2021. godine i protiv rešenja Apelacionog suda Kosova Gž. br. 9773/21 od 07.12.2021. godine, u sednici veća održanoj dana 20.06.2024. godine, doneo je

P R E S U D U

Revizija tužioca podneta protiv presude Apelacionog suda Kosova Gž. br. 2912/18 od 13.07.2021. godine i revizija tužioca podneta protiv rešenja Apelacionog suda Kosova Gž. br. 9773/21 od 07.12.2021. godine, odbijaju se kao neosnovane.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Uroševcu P. br. 431/13 od 22.02.2018. godine, u stavu I izreke, kao delimično osnovan, usvojen je tužbeni zahtev tužioca, te je obavezana tužena da tužiocu na ime naknade materijalne i nematerijalne štete, isplati i to:

Na ime nematerijalne štete:

- Na ime pretrpljenih fizičkih bolova, iznos od 3.000,00 evra;
- Na ime pretrpljenog straha, iznos od 2.000,00 evra;
- Na ime duševnih bolova zbog telesne naruženosti, iznos od 2.000,00 evra i
- Na ime duševnih bolova zbog smanjenja opšte životne sposobnosti, iznos od 7.500,00 evra.

Na ime materijalne štete:

- Za tuđu negu i pomoć, iznos od 400,00 evra;
- Na ime troškova pojačane ishrane, iznos od 400,00 evra;
- Na ime klimatske rehabilitacije, iznos od 400,00 evra;
- Na ime troškova lečenja, iznos od 631,00 evra;
- Na ime izgubljene dobiti za period od 12.06.2016. do 23.01.2018. godine, iznos od 850,00 evra, a od 23.01.2018. do 03.08.2020. godine mesečnu rentu u iznosu od 43,95,00 evra, sa kamatom koju primenjuju poslovne banke na sredstva oročena za period do godinu dana, a koja se kamata ima obračunati od dana donošenja presude pa do konačne isplate, a sve to u roku od 15 dana od dana donošenja presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Stavom II izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca za iznos od 2.000,00 evra na ime fizičkih bolova, za iznos od 2.000,00 evra na ime pretrpljenog straha i za iznos od 16.500,00 evra na ime duševnih bolova zbog smanjenja opšte životne sposobnosti.

Stavom III izreke obavezana je tužena da tužiocu na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 1.644,20 evra u roku od 15 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Protiv ove su presude žalbe uložile obe parnične strane, a Apelacioni sud Kosova je odlučujući po istima doneo presudu Gž. br. 2912/18 od 13.07.2021. godine, i istom je u stavu I izreke žalbe tužioca i tužene odbio kao neosnovane, a presudu Osnovnog suda u Uroševcu P. br. 431/13 od 22.02.2018. godine, potvrdio.

Stavom II izreke, delimično je usvojio žalbe parničnih strana i presudu Osnovnog suda u Uroševcu P. br. 431/13 od 22.02.2018. godine, u stavu III izreke, ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.

Protiv presude Apelacionog suda Kosova Gž. br. 2912/18 od 13.07.2021. godine reviziju je u zakonskom roku uložio tužilac, zbog pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom kao u reviziji.

U međuvremenu je ponovljeno suđenje po delu presude Osnovnog suda u Uroševcu P. br. 431/13 od 23.02.2018. godine, tačnije u delu koji je ukinut i vraćen na ponovno suđenje presudom Apelacionog suda Kosova Gž. br. 2912/18 od 13.07.2021. godine, a koji se tiče naknade troškova parničnog postupka, te je Osnovni sud u Uroševcu doneo rešenje P. br. 2021:177999 od 08.09.2021. godine i istim je u stavu I izreke delimično usvojen sporedni zahtev tužioca, te je obavezana tužena da tužiocu na ime troškova postupka, isplati iznos od 1.644,20 evra u roku od 15 dana od dana prijema presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Stavom II izreke za iznos od 1.289,60 evra (208,00 evra za precizirani tužbeni zahtev i 1.081,60 evra za zastupanje na četiri ročišta), je odbijen kao neosnovan.

Protiv ovog rešenja tužilac je uložio žalbu, a Apelacioni sud Kosova je odlučujući po istoj, dana 07.12.2021. godine doneo rešenje Gž. br. 9773/21 i žalbu tužioca odbio kao neosnovanu, a rešenje Osnovnog suda u Uroševcu P. br. 2021:177999 od 08.09.2021. godine, potvrdio.

Protiv ovog rešenja tužilac je uložio reviziju zbog pogrešne primene materijalnog prava u vezi sa troškovima postupka.

Vrhovni sud Kosova je nakon proučavanja spisa predmeta i ocene revizijskih navoda a u smislu člana 215 i 230. ZPP-a, našao:

Revizije nisu osnovane.

Revizijom pobijana presuda Apelacionog suda Kosova Gž. br. 2912/18 od 13.07.2021. godine i rešenje istog suda Gž. br. 9773/21 od 07.12.2021. godine, nisu zahvaćene bitnim povredama odredbi ZPP-a, na koje je revizijski sud dužan da pazi po službenoj dužnosti a revizijama tužioca se na ovakve povrede ne ukazuje.

Prema podacima iz spisa predmeta utvrđuje se sledeće činjenično stanje:

Dana 12.06.2012. godine u selu ..., Opština ... došlo je do saobraćajne nezgode u kojoj je tužilac učestvovao u svojstvu saputnika, a krivac za nastalu saobraćajnu nezgodu je osiguranik tužene. U predmetnoj saobraćajnoj nezgodi tužilac je pretrpeo telesne povrede koje se prema nalazu veštaka medicinske struke karakterišu kao teške i usled kojih je

tužilac trpeo fizičku bol izuzetno visokog intenziteta u trajanju od nekoliko sekundi, do gubitka svesti.

Nakon toga je tužilac trpeo bol visokog intenziteta u trajanju od tri dana, koja se potom u formi bola srednjeg intenziteta nastavila naredna 30 dana, dok je bol niskog intenziteta postojala i u vreme veštačenja.

Prema nalazu istog veštaka kod tužioca je nastupila laka telesna naruženost, imao je potrebu za tuđom negom i pomoći u trajanju od 35 dana, potrebu za pojačanom ishranom u trajanju od 35 dana, te potrebu za klimatskom i fizikalnom rehabilitacijom dva puta po dve nedelje prve godine nakon nezgode.

Prema nalazu veštaka psihijatra, tužilac je pretrpeo primarni strah u trajanju od dve-tri sekunde, koji se potom u formi sekundarnog straha visokog intenziteta nastavio naredna pet dana, a potom kao strah srednjeg intenziteta naredna 60 dana, dok je strah niskog intenziteta postojao i kasnije, pa i u vreme veštačenja.

Prema zajedničkom mišljenju oba veštaka, kod tužioca je nastupilo smanjenje opšte životne sposobnosti, s tim što je prve godine nakon povređivanja, (od 12.06.2012. do 12.06.2013.god), radna sposobnost bila smanjena za 100%, druge godine nakon povređivanja, (od 12.06.2013. do 12.06.2014. god.), za 50% a u periodu nakon toga za 15%, gde je nakon perioda od pet godina predložena ponovna procena.

Veštak ekonomske struke je dao svoj nalaz i mišljenje o šteti koju tužilac trpi zbog smanjenja radne sposobnosti.

Pri ovakvom stanju činjenica, nižestepeni su sudovi našli da je tužbeni zahtev delimično osnovan, te su isti u jednom delu usvojili a u preostalom delu odbili i odlučili kao u izreci.

Stanovište nižestepenih sudova je prihvatljivo i za Vrhovni sud Kosova i isto se zasniva na pravilnoj primeni materijalnog prava.

Pojam štete definisan je članom 155. u ovom slučaju primenljivog ZOO, gde je obuhvaćena materijalna, kao i nematerijalna šteta. Član 897. ZOO, odnosno član 3. Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti, propisuju da u slučaju nastupanja osiguranog slučaja, oštećeno lice može neposredno od osiguravača zahtevati naknadu štete koju je pretrpelo usled događaja za koji odgovara osiguranik. Naknada materijalne štete propisana je članom 185. ZOO, tako što je odgovorno lice dužno uspostaviti stanje koje je bilo pre nego je šteta nastala. Ukoliko uspostavljanje ranijeg stanja ne uklanja štetu potpuno, ili nije moguće, odgovorno lice je dužno dati naknadu u novcu.

Çlanom 195 ZOO, propisana je naknada materijalne štete u slučaju lečenja od zadobijenih povreda te povećanih potreba povređenog lica, kao i naknada u obliku novčane rente u slučaju trajnog ili privremenog smanjenja radne sposobnosti oštećenog.

Novčana naknada nematerijalne štete propisana je članom 200. stav 1. ZOO, tako što za pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjena opšte životne sposobnosti, zbog telesne naruženosti, ili za pretrpljeni strah, sud će, ako nađe da okolnosti slučaja a naročito jačina bolova i straha i njihovo trajanje to opravdava, dosuditi pravičnu novčanu naknadu, nezavisno od naknade materijalne štete.

U konkretnom slučaju, tužilac je pretrpeo kako nematerijalnu, tako i materijalnu štetu krivicom osiguranika tužene, te je tužena dužna da istu štetu po osnovu obaveznog osiguranja od autoodgovornosti naknadi. Pri tome, kada je reč o naknadi nematerijalne štete, nižestepeni su sudovi imali u vidu da je reč o specifičnoj vrsti naknade, kojom se, ako ne otklanjaju, onda bar ublažavaju poremećaji u emocionalnoj, duhovnoj sferi oštećenog.

Nasuprot bolova i nelagodnosti koje trpi, oštećenom se dosuđuje određena količina novca, kojom će moći da pribavi određena materijalna dobra, odnosno omogućava mu se osećaj određene prijatnosti, uživanja, a sve to radi postizanja određene ravnoteže, te dostizanja emocionalnog stanja koje je postojalo pre štetnog događaja. Prilikom odmeravanja visine nematerijalne štete, pravilno su nižestepeni sudovi, obzirom na utvrđeni stepen, intezitet, te trajanje fizičkih bolova i straha, kao i duševnih bolova zbog smanjenja opšte životne sposobnosti, te telesne naruženosti, istima odredili novčanu vrednost, imajući u vidu da dosuđeni iznosi ne budu u suprotnosti sa ciljevima zarad kojih je ovakav vid naknade propisan. Vrhovni sud smatra da su nižestepeni sudovi našli pravu meru između povređenog dobra i visine dosuđene naknade, te da su nematerijalnu štetu koju je tužilac pretrpeo pravilno izrazili u odgovarajući novčani ekvivalent.

Kada je reč o naknadi troškova postupka za Vrhovni sud Kosova je u celosti prihvatljivo stanovište Apelacionog suda izraženo u rešenju Gž. br. 9773/21 u kome je Apelacioni sud na jasan način obrazložio način odmeravanja troškova koji su se priznali tužiocu i čija je naknada naložena tuženoj, te navodi Apelacionog suda neće biti ponavljani i dodatno obrazlagani.

Numri i lëndës: 2020:904219
Datë: 02.07.2024
Numri i dokumentit: 05885666

Na osnovu navedenog Vrhovni sud Kosova je našao da revizije tužioca nisu osnovane, te je uz primenu člana 222. i člana 230. ZPP-a, iste odbio i odlučio kao u izreci.

VRHOVNI SUD KOSOVA
REV. BR. 267/24 OD 20.06.2024.GOD.

PREDSEDNIK VEĆA – SUDIJA
Nenad Lazić